

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Факультет «Економіка та управління»
Кафедра «Суспільні науки»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету

_____ Л. П. Вовк
« ____ » _____ 2014 р.

Рекомендовано
навчально-методичною комісією
факультету «Економіка та управління»,
протокол засідання № _____
від « ____ » _____ 2014 р.
Голова комісії
к.і.н., доц. _____ М. А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
Дисципліни самостійного вибору ВНЗ (ППВЗ)
«Інтелектуальна власність»
галузь знань 0306 – «Менеджмент і адміністрування»
напрямок підготовки 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування»
(за видами економічної діяльності)

Курс – 1, семестр – 1

Рекомендовано кафедрою «Суспільні науки»,
протокол № _____ від « ____ » _____ 2014 р.
Зав.кафедрою
к.е.н., доц.

О. В. Чубучна

Програму склала
ст. викладач
« ____ » _____ 2014 р.

К. С. Глушко

Рекомендовано навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент
організації» протокол засідання № _____ від « ____ » _____ 2013 р.

Голова комісії: к.т.н., доц.

О. П. Мельнікова

Горлівка 2014 р.

Лист перезатвердження робочої програми
з дисципліни «Інтелектуальна власність»

Вніс зміни до програми

_____ 20__ р.
“ _____ ”

Рекомендована кафедрою «Суспільні науки», протокол засідання

№ _____ від « _____ » _____ 20__ р.,
Зав. кафедрою

_____ О.В. Чубучна
Затверджена навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент організацій», протокол засідання

№ _____ від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

_____ О. П. Мельнікова
Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання № _____ від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

Вніс зміни до програми

_____ 20__ р.
“ _____ ”

_____ М. А. Шипович
Рекомендована кафедрою «Суспільні науки», протокол засідання

№ _____ від « _____ » _____ 20__ р.,
Зав. кафедрою

_____ О. В. Чубучна
Затверджена навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент організацій», протокол засідання

№ _____ від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

_____ О. П. Мельнікова
Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання № _____ від « _____ » _____ 20__ р.,
Голова комісії

_____ М. А. Шипович

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1 Загальні положення

Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни «Інтелектуальна власність» за напрямом підготовки 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування», відповідає галузевому стандарту вищої освіти України (2009 р.) підготовки магістрів за напрямом 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування», вимог наказу Міністерства освіти України № 161 від 02.06.1993 р. і навчальному плану за напрямом підготовки 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування».

«Інтелектуальна власність» є однією з дисциплін, що входять до циклу соціально-гуманітарної підготовки магістрів за напрямом 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування». «Інтелектуальна власність» є обов'язковою дисципліною у програмах усіх вищих навчальних закладів нашої країни.

«Інтелектуальна власність» – найважливіша складова духовної культури людства. Місце інтелектуальної власності в навчальному процесі зумовлене її активною участю у формуванні творчого потенціалу, гуманістичної культури майбутнього інженера, уміння застосовувати свої знання для рішення життєвих, соціальних, професійних проблем.

Дисципліна складається з таких розділів:

1. Поняття інтелектуальної власності. Суб'єкти і об'єкти інтелектуальної власності.
2. Авторське право і суміжні права. Право промислової власності.
3. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
4. Договори на створення і використання об'єктів інтелектуальної власності.
5. Захист права інтелектуальної власності.
6. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.

1.2 Мета викладання дисципліни

Опанування знань та набуття практичних навичок про створення та використання об'єктів інтелектуальної власності для вирішення практичних завдань.

1.3 Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- створення і використання об'єктів інтелектуальної власності;
- вивчення правових засад створення об'єктів інтелектуальної власності;
- вивчення використання об'єктів інтелектуальної власності;
- вивчення охорони об'єктів інтелектуальної власності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основні поняття у сфері правової охорони інтелектуальної власності;
- системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні;
- міжнародну систему правової охорони інтелектуальної власності;
- нормативно-правові акти України та міжнародні договори, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності;
- умови надання правової охорони на об'єкти права інтелектуальної власності в Україні;
- механізми використання прав на об'єкти права інтелектуальної власності;
- форми та порядок захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Вміти:

- використовувати нормативно-правові акти і міжнародні договори, що регулюють відносини в сфері інтелектуальної власності;
- використовувати об'єкти права інтелектуальної власності;
- визначати права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- використовувати адміністративний порядок захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

1.4 «Інтелектуальна власність» передуює вивченню наступних дисциплін

- «Правознавство»;
- «Соціологія»;
- «Економічна теорія».

1.5 Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

«Інтелектуальна власність» відноситься до циклу дисциплін самостійного вибору ВНЗ (ППВЗ) і є теоретично-світоглядною та методологічною базою при підготовці магістрів за напрямом 8.03060101 – «Менеджмент організацій і адміністрування».

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни „Інтелектуальна власність” за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Розклад навчальних годин дисципліни „Інтелектуальна власність”

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	Годин	Кредитів (ECTS)	1
Загальний обсяг дисципліни	54	(1,5)	54
- теоретична частина	17		17
1. Аудиторні заняття	17		17
1.1. Лекції	17		17
2. Самостійна робота	37		37
2.1. підготовка до лекцій	9		9
2.2. поточний (модульний) контроль: - МРК 1	28		28
3. Контрольні заходи (залік)	+		+

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1 Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни “Інтелектуальна власність” наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій

Номер теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. <u>Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності</u> Поняття інтелектуальної власності. Еволюція інтелектуальної власності. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави	2	1
2	<u>Система інтелектуальної власності</u> Складові системи. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Законодавчі акти України про інтелектуальну власність. Державна система управління інтелектуальною власністю. Міжнародна система інтелектуальної власності.	2	1
3	<u>Правова охорона інтелектуальної власності</u> Мета і принципи правової охорони. Охорона прав на об'єкти промислової власності. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності закордоном.	2	1
4	<u>Захист прав інтелектуальної власності</u> Система захисту прав ІВ та її призначення. Категорії спорів. Форми захисту права ІВ. Способи захисту прав ІВ.	2	1

5	<u>Передання прав на об'єкти права ІВ</u> Сутність і причини передання прав. Види договорів щодо розпоряджання майновими правами ІВ. Зміст договорів щодо розпоряджання майновими правами ІВ. Вибір ліцензіата.	2	1
6	<u>Маркетинг інтелектуальної власності</u> Поняття маркетингу ІВ. Маркетинг ІВ на різних етапах життєвого циклу інноваційного товару. Відбір нових ідей. Прогнозування нових технологій. Маркетинг у ліцензійній торгівлі. Економічна оцінка інноваційних проектів.	3	2
7	<u>Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності</u> Підходи та методи до оцінки інтелектуальної власності. Послідовність та приклади оцінки на об'єкти ІВ.	2	1
8	<u>Комерціалізація інтелектуальної власності</u> Способи комерціалізації. Використання ОПІВ у виробництві. Передання прав на ОПІВ.	2	1
	Всього лекційних занять	17	9

3.3 Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійного опрацювання лекційного матеріалу при підготовці до лекційних занять, опрацювання нормативної та періодичної літератури, а також підготовки доповідей на різноманітні теми.

Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 3.1

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний (нульовий) контроль;
- поточний контроль:
  - o МРК 1;
- підсумковий (семестровий) контроль – залік;

4.3 Перелік запитань до поточного контролю

4.3.1 Перелік типових завдань до модульно-рейтингового контролю знань студентів.

1. Що таке інтелектуальна власність (ІВ)?
2. Які Ви знаєте складові права інтелектуальної власності?
3. Які відмінності між майновими і немайновими правами на об'єкт права інтелектуальної власності.
4. Коли і де вперше почали надавати виключні права на використання об'єктів права інтелектуальної власності?
5. Які законодавчі акти складають правову основу інтелектуальної власності в Україні?
6. Яке місце займає інтелектуальна власність в економічному і соціальному розвитку суспільства?
7. Які Ви знаєте складові системи інтелектуальної власності?
8. З яких груп складається класифікація об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ) та які об'єкти входять до цих груп?
9. Хто може бути суб'єктами прав інтелектуальної власності?
10. Охарактеризуйте державну систему управління інтелектуальною власністю.
11. Яка кількість міжнародних договорів діє у сфері інтелектуальної власності? Назвіть п'ять найважливіших з них.
12. У чому полягає мета і сутність правової охорони ОПІВ?
13. Якими є критерії охороноздатності для об'єктів промислової власності?
14. Що таке патент на винахід?
15. Як здійснюється правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав?
16. Які терміни правової охорони для ОПІВ встановлені законом?
17. На основі яких підстав дія охоронного документа на об'єкт промислової власності може достроково припинитися цілком чи частково?
18. Які об'єкти інтелектуальної власності охороняються авторським правом, а які – суміжними правами.
19. Який порядок набуття прав ОПІВ громадянами України за кордоном?

20. У чому полягає призначення системи захисту права інтелектуальної власності?
21. Які дії визнаються порушенням права на об'єкти права інтелектуальної власності?
22. Назвіть категорії спорів щодо права ІВ? Дайте їм характеристику.
23. У чому полягає адміністративний порядок захисту права ІВ?
24. У чому полягає цивільно-правовий спосіб захисту права ІВ?
25. Що може вимагати власник права на об'єкти ІВ від порушника при розгляді спору у судовому порядку?
26. Коли настає кримінальна відповідальність за порушення права ІВ? Які санкції передбачаються за таке порушення?
27. У чому полягає захист прав ІВ відповідно до Угоди TRIPS?
28. Назвіть основні види ліцензії на використання об'єктів ІВ та їх основні характеристики.
29. Які основні права та обов'язки накладаються ліцензійним договором на ліцензіара та ліцензіата?
30. Наведіть приклади прав ІВ, які не можуть бути предметом передання за ліцензійним договором?
31. Які відмінності та схожість існують між маркетингом ІВ і маркетингом звичайних товарів?
32. Які основні фактори слід брати до уваги при прогнозуванні нових технологій?
33. У чому полягає процедура відбору інноваційних ідей?
34. Назвіть основні причини, що спонукають до ліцензійної торгівлі.
35. Назвіть мету оцінки вартості прав ОПІВ.
36. Які підходи до оцінки ОПІВ Вам відомі, охарактеризуйте їх.
37. Охарактеризуйте методи оцінки ОПІВ.
38. Надайте класифікацію способів та методів оцінки ОПІВ.
39. Розкрийте сутність методу прямої капіталізації.
40. Розкрийте сутність методу дисконтування грошових потоків.
41. Розкрийте сутність методу роялті.
42. Розкрийте сутність методу звільнення від роялті.
43. Проаналізуйте алгоритм оцінки прав на ОПІВ.
44. Як розрахувати вартість прав на винаходи та корисні моделі.
45. Як розрахувати вартість прав на комерційну таємницю.
46. Як розрахувати вартість прав на торговельну марку.
47. Як розрахувати вартість авторських та суміжних прав.
48. Як розрахувати вартість ліцензії на ОПІВ.
49. Що Ви розумієте під комерціалізацією?
50. Які форми комерціалізації ОПІВ Вам відомі?
51. Якими є умови придатності ОПІВ для комерціалізації?
52. У чому полягає підприємницький підхід до комерціалізації ОПІВ?
53. У чому полягає сутність комерціалізації ОПІВ шляхом внесення прав на нього до статутного капіталу?
54. Як здійснюється передання прав власності на ОПІВ?

55. Як відбувається передання прав користування ОПВ за ліцензійним договором?
56. У чому полягає сутність передання прав на ОПВ за договором лізингу?
57. У чому полягає сутність передання прав на ОПВ за договором комерційної концесії?
58. Охарактеризуйте економічну ефективність відомих Вам способів комерціалізації ОПВ.

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1 Основна та додаткова література

1. Антонов В.М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право.
2. Бабкин С.А. Интеллектуальная собственность в сети «Интернет».
3. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник.
4. Мікульонок І.О. Основи інтелектуальної власності: Академічний курс.
5. Орлюк О.П. Право інтелектуальної власності: Академічний курс.
6. Підопригора О.А. Право інтелектуальної власності: Академічний курс. Підручник для вищих навчальних закладів.
7. Роїна О.М. Інтелектуальна власність та її захист: нормативно-правове регулювання.
8. Рудакова О.А. Право интеллектуальной собственности: Учеб.-практ. пособие для вузов.
9. Суханов Е.А. Лекции о праве собственности.
10. Шишка Р.Б., Кройтор В.А. Практикум права інтелектуальної власності.
11. Про авторське право і суміжні права // Відомості Верховної ради України. – 2001. - №43. – 214.
12. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі // Відомості Верховної ради України. – 2001. - №8. – с.37.
13. Гладков С.В. Англо-русский словарь по патентам и товарным знакам. – М.: РУССО, 2001. – 224с.
14. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.: Либідь, 2008. – 200с.
15. Крайнев П.П. Інтелектуальна економіка: управління промисловою власністю. – К., 2004.
16. Право інтелектуальної власності: Академ. Курс: Підручник для вищих навчальних закладів / Під ред. О.А. Підпрогори та ін. – К., 2009. – 612.